WISE
WIDER SECURITY NETWORK
LAAJAN TURVALLISUUDEN VERKOSTO

7.10.2024

Laajan turvallisuuden verkosto WISEn lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittiseen selontekoon 2024

Kokonaisvaltaista kriisinhallintaa kehitettävä, siviilikriisinhallinta tarvitsee lisää voimavaroja ja kansalaisyhteiskunnan roolia vahvistettava

Nykyajan usein pitkittyneitä kriisejä ei ratkaista kalliilla sotilaallisen kriisinhallinnan operaatioilla tai interventioilla. Tarvitaan myös siviilikriisinhallintaa, humanitaarista apua, kehitysyhteistyötä, rauhanvälitystä, diplomatiaa ja kauppaa lisäämään kansainvälisen työn vaikuttavuutta ja kestävyyttä. Siviilikriisinhallinta on silta kovan turvallisuuden ja kestävän kehityksen välissä.

Korostamme johdonmukaisuutta kriisinhallinnassa. Kriisialueilla sotilaallinen kriisinhallinnan, siviilikriisinhallinnan ja muiden siviilitoimien, kuten humanitaarisen avun ja kehitysyhteistyön, samoin kuin poliittisen toiminnan tulee niveltyä tehokkaaksi ja tarkoituksenmukaiseksi kokonaisuudeksi. Kriisinhallinnassa tulisi huomioida myös paikallisen omistajuuden merkitys.

Kestävän rauhanratkaisun saavuttamiseksi on eri politiikkatasojen, toimijoiden ja instrumenttien pystyttävä keskenään entistä parempaan tiedonjakoon ja konfliktianalyysien ja tilannekuvan vertailuun, sekä suunniteltava ja koordinoitava toimenpiteitä aiempaa paremmin yhdessä. On ymmärrettävä ja hyväksyttävä, että voimme toimia eri lähtökohdista käsin ja siitä huolimatta pyrkiä samaan päämäärään.

WISEn mielestä kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan strategia vuodelta 2009 on syytä päivittää, jotta voimme tarkastella sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan sekä kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun, rauhanvälityksen ja poliittisen toiminnan johdonmukaisuutta, yhteistyötä ja koordinaatiota aiempaa perusteellisemmin. Strategiassa olisi syytä huomioida myös kansalaisyhteiskunnan ja kansalaisjärjestöjen merkittävä rooli näissä kysymyksissä.

Suomi on siviilikriisinhallinnan kansainvälinen edelläkävijä ja osallistuu aktiivisesti EU:n, Etyjin, ja YK:n päätöksentekoon ja kriisinhallinnan vahvistamiseen ja kehittämiseen. Suomen tulee painottaa siviilikriisinhallintaa kriisinhallinnan työkaluvalikoimassa.

Siltasaarenkatu 4, 7th floor FI-00530 Helsinki Tel: +358 44 9724669 E-mail: info@widersecurity.fi www.widersecurity.f

Siviilikriisinhallinnan vahvistaminen ja kehittäminen on myös tärkeä osa Suomen EU-politiikkaa.

Osallistumme kaikkiin EU:n operaatioihin ja olemme mukana myös monissa Etyjin ja YK:n missioissa. Suomalainen osaaminen on erittäin arvostettua maailman kriisialueilla. Suomen kansallisen siviilikriisinhallintastrategian mukaisesti tulee meillä olla riittävät voimavarat 150 asiantuntijan lähettämiseen vuodessa eri kansainvälisiin operaatioihin ja missioihin.

Kriisinhallintakeskus (CMC Finland) on kansainvälisestikin mitattuna korkeatasoinen siviilikriisinhallinnan koulutus-, tutkimus- ja rekrytointitaho. CMC:tä on syytä vahvistaa entisestään, se lisää suomalaista kriisinhallintaosaamista. Siviilikriisinhallintakoulutuksessa tulee perusvalmiuksien lisäksi varmistaa asiantuntijoidemme osaaminen neuvottelu- ja vuoropuhelutaidoissa sekä haavoittuvien ryhmien kuten lasten ja vammaisten kohtaamisessa ja heidän kanssaan toimimisessa.

Suomen tulee tukea ja edistää naisten osallisuutta kriisinhallinnassa paikallisella ja kansallisella tasolla sekä kansainvälisissä operaatioissa ja järjestöissä. Suomen tulee määrätietoisesti tavoitella operaatioiden ja missioiden johtotehtäviä. Suomen tulee edistää suomalaisten asiantuntijoiden pääsyä kansainvälisiin kriisinhallinnan ja rauhanvälityksen tehtäviin.

Suomen kriisinhallintaosaamista ja ammattitaitoa arvostetaan maailmalla laajasti niin siviili- kuin sotilaspuolellakin. Myös kotimaassa olemme pystyneet kehittämään laajaa, tiivistyvää ja ainutlaatuista yhteistyötä ministeriöiden, viranomaistahojen ja kansalaisjärjestöjen välillä. Tätä yhteistyötä ja vuoropuhelua on syytä entisestään kehittää ja syventää. Meillä on kaikki mahdollisuudet nykyistä paremmin kehittää kriisinhallintaosaamistamme suomalaiseksi vientituotteeksi.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa on vuosikymmenten ajan tehty yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa. Suomalaiset kansalaisjärjestöt toisaalta tuovat toiminnallaan kansainvälisiä instituutioita ja niiden tekemää työtä lähemmäs suomalaisten arkea ja toisaalta edistävät suomalaisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan periaatteita kansainvälisessä työssä. Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuuksia tulee vahvistaa pitkäjänteisesti järjestöjen itsemääräämisoikeutta kunnioittaen sekä lisäämällä hallinnon läpinäkyvyyttä ja avointa tiedonsaantia.